

REFERAT UIA - Udvalg for Ældre og Omsorg d. 02-03-2026

Mødedato Mandag d. 02. marts 2026 kl. 19:00

Mødested Kommunalbestyrelsessalen

Indholdsfortegnelse

Forside.....	3
Godkendelse af dagsorden.....	4
Meddelelser.....	5
Orientering om indberetninger af magtanvendelser for 4. kvartal 2025.....	6
Årsberetning for magtanvendelser på ældreområdet i 2025.....	8
Aktivitetscenter i Utoqqaat Illuat.....	11
Forslag om visitationsenhed på ældreområdet på Østkysten.....	14
Evt.....	17
Godkendelse af referat.....	18

Punkt .: Forside

Medlemmer:

Nitta Lyberth-Mørch (IA)

Per Berthelsen (D)

Alex Hermansen (D)

Martha Abelsen (S)

Egon Poulsen (S)

Beslutning

Tilstede:

Martha Abelsen (S)

Per Berthelsen (D)

Deltager på teams:

Nitta Lyberth-Mørch (IA)

Egon Poulsen (S)

Deltager ikke:

Alex Hermansen (D)

Punkt .: Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Dagsorden godkendes.

Punkt .: Meddelelser

Punkt 1: Orientering om indberetninger af magtanvendelser for 4. kvartal 2025

Beslutning

Orienteringen tages til efterretning.

Orientering om indberetninger af magtanvendelser for 4. kvartal 2025

Til orientering

SagsID.: EMN-2025-00989

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked – direktør Ejner Grønvold / EJGR

Indstilling

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked indstiller over for Udvalg for Ældre og Omsorg

- at orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked orienterer kvartalsvis udvalget om magtanvendelsesindberetninger på ældreområdet på baggrund af registrerede indberetningsskemaer. Denne orientering omhandler indberetningerne fra oktober til december 2025.

Magtanvendelserne dokumenteres for at sikre, at borgere og medarbejdere har dokumentation for, at der er foretaget de rette pædagogiske og faglige overvejelser.

Indberetninger på ældreområdet

Indberetningstype	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
§ 38 - Fysisk magtanvendelse eller føren	-	-	-	-
§ 39 - Fastholdelse ifm. hygiejne	3	4	15	2
§ 43 - Tilbageholdelse i boligen	-	-	-	-
§ 40 - Anvendelse af stofseler	-	-	-	-

Opfølgning på indberetninger

Magtanvendelsesindberetningerne fra 4. kvartal omhandler en svært dement beboer på plejehjemmet i Tasiilaq. Magtanvendelserne har fundet sted i forbindelse med hygiejnesituationer, hvor fastholdelse har været vurderet nødvendig af hensyn til beboerens sundhed. Medarbejderne på det pågældende plejehjem har deltaget i undervisning om demens for at styrke de faglige kompetencer i arbejdet, herunder forebyggelse af fremtidige magtanvendelser. Undervisningen har medført en forbedret faglig tilgang og øget forståelse i samspillet med beboeren, hvilket har resulteret i en markant reduktion i antallet af magtanvendelser fra 3. kvartal.

Økonomisk og ressourcemæssig vurdering fra forvaltningen

Ingen.

Økonomisk vurdering fra Afdeling for Budget og Regnskab

Ikke relevant.

Lovgrundlag og rammesættende dokumenter

- Inatsisartutlov nr. 8 af 20. juni 2022 om magtanvendelse inden for det sociale område

Bilag

Ingen bilag.

Punkt 2: Årsberetning for magtanvendelser på ældreområdet i 2025

Beslutning

Orienteringen tages til efterretning.

Årsberetning for magtanvendelser på ældreområdet i 2025

Til orientering

SagsID.: EMN-2025-00989

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked – direktør Ejner Grønvold / EJGR

Indstilling

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked indstiller over for Udvalg for Ældre og Omsorg:

1. at orienteringen tages til efterretning
2. at sagen sendes til orientering ved Udvalg for Økonomi og Erhverv samt Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Det fremgår af § 53 i Inatsisartutlov nr. 8 af 20. juni 2022 om magtanvendelse inden for det sociale område, at Kommunalbestyrelsen en gang om året skal fremlægges en årsberetning vedrørende indberetninger af magtanvendelse. I tillæg hertil modtager Udvalg for Ældre og Omsorg kvartalsvise orienteringer vedrørende indberetninger om magtanvendelse. Disse udgør samlet årsberetningen.

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked orienterer i denne sagsfremstilling om indberetning af magtanvendelser i 2025 og udviklingen i antallet af indberetninger på ældreområdet. Oplysningerne i orienteringen er indsamlet ved hjælp af indberetningsskemaer.

Magtanvendelser dokumenteres for at sikre borgere og medarbejdere dokumentation for, at der er foretaget de rette pædagogiske og faglige overvejelser i forbindelse med magtanvendelsessager.

Årsberetning for magtanvendelser 2025

Indberetningstype	2021	2022	2023	2024	2025
§ 38 - Fysisk magtanvendelse eller føren	-	4	3	1	-
§ 39 - Fastholdelse ifm. hygiejne	1	20	5	3	24
§ 43 - Tilbageholdelse i boligen	-	1	-	2	-
§ 40 - Anvendelse af stofseler	2	1	-	1	-

Opfølgning på indberetninger

I 2025 er registreret 24 magtanvendelsesindberetninger, hvilket er en stigning fra sidste år. Denne stigning tilskrives i høj grad en stor personaleudskiftning ved plejehjemmet i Tasiilaq, som har medført behov for øget demensundervisning. Flertallet af magtanvendelserne vedrører de samme få borgere med demens, og er forekommet i forbindelse med hygiejnesituationer, hvor fastholdelse har været vurderet nødvendig af hensyn til beboernes sundhed.

Som led i opfølgningen er der blevet gennemført målrettet undervisning i demens for medarbejderne på plejehjemmet i Tasiilaq med henblik på at styrke deres kompetencer i arbejdet med borgere med demenssygdom samt forebyggelse af magtanvendelser. Undervisning har medført en forbedret faglig tilgang og har resulteret i en reduktion i antallet af magtanvendelser fra 3. kvartal til 4. kvartal i 2025.

Ældreområdet vil i 2026 fortsat have fokus på kompetenceudvikling af medarbejderne i demens og magtanvendelser. Til marts vil medarbejderne på plejehjemmet i Paamiut blive undervist i demens.

Det videre forløb

Såfremt orienteringen tages til efterretning af Kommunalbestyrelsen vil Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked fremsende orienteringen til Naalakkersuisut og Landslægeembedet jævnfør henholdsvis § 53 stk. 3 i magtanvendelsesloven inden for det sociale område.

Økonomisk og ressourcemæssig vurdering fra forvaltningen

Ingen

Økonomisk vurdering fra Afdeling for Budget og Regnskab

Ikke relevant.

Lovgrundlag og rammesættende dokumenter

- Inatsisartutlov nr. 8 af 20. juni 2022 om magtanvendelse inden for det sociale område.

Bilag

Ingen bilag.

Punkt 3: Aktivitetscenter i Utoqqaat Illuat

Beslutning

Indstillingen godkendes.

Bilag

Forslag til Budget 2026 – Aktivitetscenter til Utoqqaat Illuat

Aktivitetscenter i Utoqqaat Illuat

Til beslutning

SagsID.: EMN-2026-00183

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked – direktør Ejner Grønvold / EJGR

Indstilling

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked indstiller over for Udvalg for Ældre og Omsorg:

1. at godkende, at udvidelsen af antallet af aktivitetspladser på Utoqqaat Illuat sker på betingelse af, at der bliver afsat økonomi til opgaven
2. at sende sagen til godkendelse ved Økonomi og Erhverv

Sagsfremstilling

I budgetaftalen for 2026 blev der afsat 0 kr. til at udvide antallet af aktivitetspladser på Utoqqaat Illuat. I dag er der 36 aktivitetspladser i Nuuk, 10 på Utoqqaat Illuat og 26 på Ippiarsuk.

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked anmodede i budgetprocessen for budget 2026 om 2 mio. kr. til ansættelsen af én leder og 5 aktivitetsmedarbejdere til varetagelse af driften for 25 ekstra aktivitetspladser på Utoqqaat Illuat. Ønsket udsprang af et stigende antal pensionister på venteliste til et aktivitetstilbud, og flere ældre bosiddende i Nuuk midtby. Pr. d. 30. januar 2026 er der 17 borgere på venteliste til et aktivitetstilbud i Nuuk. Formålet med aktivitetstilbuddene er at modarbejde ensomhed hos hjemmeboende ældre og bidrage til en aktiv og værdig alderdom. Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked mener derfor fortsat, at det ville være gavnligt, hvis antallet af aktivitetspladser blev udvidet.

I henhold til kvalitetsstandarderne på ældreområdet indeholder aktivitetstilbuddene støtte og hjælp til måltider, toiletbesøg, forflytninger og medicinindtag. Derudover har de ældre ofte funktionsnedsættelser, der betyder, at personalet skal assistere ved afholdelsen af aktiviteterne. Aktivitetspladserne medfører altså en række ekstra arbejdsopgaver, som ikke kan tildeles det nuværende personale på Utoqqaat Illuat.

Ældreområdet fik ved økonomiopfølgningen d. 3. december 2025 en tillægsbevilling på 12 mio. kr. Forvaltningen manglede blandt andet budgetlagte midler, fordi der i 2025 har været rekrutterings- og fastholdelsesvanskeligheder på plejehjemmene. Plejehjemmene har derfor i perioder anvendt omkostningstunge vikarbureauer for at sikre, at alle plejeopgaver blev løst. Forvaltningen forventer, at udfordringerne med personalemangel vil fortsætte i 2026. Inden for den nuværende budgetramme er det derfor ikke muligt at ansætte personale til at varetage de ekstra opgaver, som en udvidelse af aktivitetspladserne medfører.

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked anmoder derfor om, at en udvidelse af antallet af aktivitetspladser på Utoqqaat Illuat sker på betingelse af, at der bliver tilført midler til opgaven. Hvis indstillingen godkendes, vil forvaltningen udarbejde en tillægsbevillingsansøgning, hvori modellen for udvidelsen præciseres.

Økonomisk og ressourcemæssig vurdering fra forvaltningen

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked vurderer, at det inden for den nuværende budgetramme ikke er muligt at udvide antallet af aktivitetspladser på Utoqqaat Illuat. Såfremt indstillingen godkendes, vil forvaltningen derfor anmode om midlerne ved næstkommende økonomiopfølgningsrunde.

Økonomisk vurdering fra Afdeling for Budget og Regnskab

Den tidligere politiske beslutning var, at udvidelsen skulle ske indenfor den eksisterende økonomiske ramme. Såfremt det politisk besluttet, at udvide antallet af pladser og dermed forøge den økonomiske ramme, skal der anvises finansiering, således budgetstillingen kan overholdes. Det anbefales at sagen efter den beslutning indgår ved behandlingen af tillægsbevillingerne for 2026 (TB1).

Lovgrundlag og rammesættende dokumenter

- Budgetaftale 2025-2026 – En hovedstadskommune i fortsat fremdrift
- Ældrepolitik 2016-2026
- Ældresektorplan 2024-2028
- Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 om støtte til personer med handicap med senere ændringer
- Landstingsforordning nr. 11 af 30. oktober 1998 om ældreinstitutioner m.v. med senere ændringer

Bilag

1. Forslag til Budget 2026 – Aktivitetscenter til Utoqqaat Illuat

Punkt 4: Forslag om visitationsenhed på ældreområdet på Østkysten

Beslutning

Udvalget afviser pind 1. Udvalget godkender pind 2, og sender sagen videre til orientering i Udvalg for Økonomi og Erhverv og Kommunalbestyrelsen

Bilag

Notat vedr. politikerforslag om visitationsenhed i Tasiilaq

Tabel af modelopsætning for forslag 1 og 2

Forslag om visitationsenhed på ældreområdet på Østkysten

Kommunalbestyrelsesmedlem Egon Poulsens (S) forslag til Kommunalbestyrelsen

Til beslutning

SagsID.: EMN-2025-03282

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked – direktør Ejner Grønvold / EJGR

Indstilling

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked indstiller over for Udvalg for Ældre og Omsorg:

1. at godkende decentralisering af udvalgte praksisnære visitationsopgaver *eller*
2. at godkende oprettelse af en sagsbehandlerstilling til alderspension og ældrevisitation i Tasiilaq
3. at sende sagen videre til orientering i Udvalg for Økonomi og Erhverv samt Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen behandlede den 3. december 2025 kommunalbestyrelsesmedlem Egon Poulsens forslag om etablering af en visitationsenhed på ældreområdet i Tasiilaq. Forslaget har til formål at styrke den tætte servicering af de ældre og sikre en mere løbende sagsbehandling i Tasiilaq end de nuværende to årlige besøg fra ældrevisitationen i Nuuk. Kommunalbestyrelsen tilsluttede sig forslaget og videresendte det til behandling i Udvalg for Ældre og Omsorg.

Visitationsopgavens indhold og omfang i Tasiilaq og bostederne

Ældrevisitationen varetager visitation til plejehjem, hjemmehjælp, aflastning og hjælpemidler.

Visitationen modtager henvendelser fra borgerne, foretager hjemmebesøg, laver funktionsbeskrivelse af borgeren og foretager på baggrund heraf visitation til kommunens tilbud. Visitationen foretages som den mindst muligt indgribende foranstaltning og med en rehabiliterende tilgang. Visitationen har derudover dialog med sundhedsvæsenet, de pårørende og øvrige afdelinger i kommunen. Visitatorerne har typisk baggrund som sygeplejersker, fysioterapeut, ergoterapeut eller lignende.

Visitationen er i dag centraliseret i Nuuk med henblik på at sikre en stabil drift og opfyldelse af lovgivningens krav om tværfaglig visitation.

Visitationen gennemfører årlige tjenesterejser, herunder til Tasiilaq to gange årligt, mens løbende og akutte sager håndteres i samarbejde med lokale medarbejdere. Visitationen oplever sjældent klager fra borgere bosat i Østgrønland i forhold til sagsbehandlingen eller hastigheden af denne.

Der er i Tasiilaq og de omkringliggende bosteder få sager, svarende til i gennemsnit otte timer om ugen.

To forslag til det videre forløb

På baggrund af det politiske ønske om decentralisering af visitationsopgaven, har forvaltningen udarbejdet to forslag for det videre forløb. Disse er beskrevet overordnet nedenfor.

Forslag 1: Decentralisering af udvalgte visitationsopgaver

Forvaltningen foreslår, at praksisnære visitationsopgaver decentraliseres til varetagelse af hjemmehjælpen i Tasiilaq, mens den endelige bevilling fortsat træffes af den tværfaglige visitationsenhed i kommunen.

Det vil bl.a. omfatte hjemmebesøg hos borgere, udarbejdelse af funktionsbeskrivelser, dialog med borgere og pårørende samt beskrivelse af aktuelle behov for hjælp, pleje og støtte.

Hjemmehjælpen har mulighed for at løse disse opgaver indenfor den eksisterende bemanning, og forslaget kan derfor afholdes indenfor nuværende budgetramme.

Forslaget vil sikre en løbende og lokal kontakt med borgerne. I forslaget vil visitationskompetencen fortsat være placeret hos den centrale visitationsenhed. Det vil sikre et stærkt fagligt og en ensartet behandling af kommunens borgere.

Forslag 2: Etablering af en sagsbehandlerstilling (delt med alderspensionsområdet)

Forslag 2 indebærer, at der etableres en sagsbehandlerstilling i Tasiilaq. Stillingen vil primært omfatte sagsbehandling af alderspension, men også sagsbehandling til ydelser indenfor ældreområdet. Der er allerede i dag en sagsbehandler indenfor alderspensionsområdet, men med et stigende antal ældre, er der behov for en opnormering. Opgaverne indenfor visitation af ældre kan også rummes indenfor denne stilling.

Den lokale sagsbehandler vil varetage visitationsprocessen samt – i samarbejde med visitationsenheden – træffe afgørelser. Medarbejderen vil organisatorisk være under Socialservice, og have løbende samarbejde med medarbejderne i visitationsenheden for at sikre kvalitet og tværfaglighed.

Forslaget vil sikre, at sagsbehandling og afgørelse foregår tæt på borgerne og skabe en sammenhængende sagsbehandling indenfor ældreområdet. Tæt samarbejde og kvalitetssikring hos visitationsenheden vil sikre sammenhæng til kommunens overordnede serviceniveau, ligesom sager vil blive løst af visitationsenheden i tilfælde med inhabilitet.

Medarbejderens ressourcer forventes fordelt med ca. ¼ del årsværk til ældreområdet og ¾ til alderspension.

Forvaltningen forventer, at der er behov for ca. 500.000 kr. til stillingen samt kursus- og rejseaktivitet. Såfremt denne mulighed vælges, vil forvaltningen søge om midler i næstkommende tillægsbevillingsproces.

Økonomisk og ressourcemæssig vurdering fra forvaltningen

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked vil – afhængigt af den politiske beslutning – søge om midler til i budget- eller tillægsbevillingsproces.

Økonomisk vurdering fra Afdeling for Budget og Regnskab

Ikke relevant.

Lovgrundlag og rammesættende dokumenter

- Inatsisartutlov nr. 29 af 17. november 2017 om den kommunale styrelse
- Landstingsforordning nr. 11 af 30. oktober 1998 om ældreinstitutioner mv. med senere ændringer af Landstingsforordning nr. 8 af 5. december 2008

Bilag

1. Notat vedrørende politikker forslag om visitationsenhed i Tasiilaq
2. Tabel af modelopsætning for forslag 1 og 2

Punkt .: Evt.

Punkt .: Godkendelse af referat

Beslutning

Referatet godkendes kl. 17:07